

Rolnummer : 28
Arrest nr. 30 van 16 december 1986

In zake : de prejudiciële vraag gesteld door de Arbeidsrechtbank te Kortrijk bij vonnis van 10 december 1985 in de zaak van RONSE Maurice tegen de P.V.B.A. P. FREMINEUR & Fils.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit :

de heren voorzitters J. DELVA en E. GUTT,
mevrouw en de heren rechters I. PETRY, J. WATHELET, J. SAROT, L.P. SUETENS en K.
BLANCKAERT,
bijgestaan door de heer griffier L. POTOMS,

onder voorzitterschap van de heer J. DELVA,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. DE FEITEN EN DE VOORAFGAANDE RECHTSPLEGING

Uit de dossiergegevens met betrekking tot de voorgaande rechtspleging, inzonderheid de beslissing tot verwijzing, blijkt dat de heer RONSE op 1 maart 1983 in dienst trad van de P.V.B.A. P. FREMINEUR & Fils, die haar maatschappelijke- en exploitatiezetel heeft te Genval, in het Franse taalgebied.

De Heer RONSE was tewerkgesteld als bediende-handelsvertegenwoordiger voor de sector Oost- en West-Vlaanderen.

De arbeidsovereenkomst werd te Genval opgemaakt in de vorm van een door beide partijen ondertekende werknemersfiche die in het Frans gestelde gegevens over de persoon van de bediende, zijn bezoldiging en arbeidsuren en over een proefbeding bevat.

Met een aangetekende brief van 31 mei 1983 werd hem in de Franse taal kennis gegeven van de opzegging van de arbeidsovereenkomst met een opzeggingstermijn van zeven dagen.

De heer RONSE betwistte de geldigheid van de arbeidsovereenkomst en de opzeggingsbrief ten aanzien van het taaldecreet van de Nederlandse Cultuurgemeenschap van 19 juli 1973 en maakte aanspraak op een opzeggingstermijn van drie maanden, waartoe hij de P.V.B.A. FREMINEUR op 21 mei 1984 dagvaardde om te verschijnen voor de Arbeidsrechtbank te Kortrijk.

De P.V.B.A. FREMINEUR liet als verweer gelden dat het taaldecreet van de Franse Gemeenschap van 30 juni 1982 van toepassing is en dat de betwiste documenten in overeenstemming met dat decreet zijn opgemaakt.

In het vonnis van 10 december 1985 houdende de beslissing tot verwijzing oordeelt de Arbeidsrechtbank van Kortrijk dat zich een conflict voordoet tussen het taaldecreet van de

Nederlandse Cultuurgemeenschap van 19 juli 1973 en dat van de Franse Gemeenschap van 30 juni 1982, die principieel het gebruik opleggen van respectievelijk het Nederlands en het Frans voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede voor de wettelijk voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen.

Volgens de Arbeidsrechtbank verkeert men in een patsituatie vermits het een werknemer betreft die in het Nederlandse taalgebied is tewerkgesteld - dit is een toepassingscriterium opgenomen in artikel 1 van het taaldecreet van 19 juli 1973 - en een werkgever wiens onderneming niet alleen haar maatschappelijke zetel doch ook haar exploitatiezetel in het Franse taalgebied heeft - dit zijn toepassingscriteria opgenomen in artikel 1 van het decreet van 30 juni 1982.

Dienvolgens beslist de Arbeidsrechtbank de volgende vraag aan het Hof voor te leggen :

"Wordt de grondwettelijke bevoegdheidsverdeling tussen de Raad van de Vlaamse Gemeenschap en de Raad van de Franse Gemeenschap, vastgesteld in artikel 59bis, § 3, 3° van de Grondwet, waarbij gezegd wordt dat de Gemeenschapsraden bij uitsluiting van de wetgever, ieder wat hem betreft, het gebruik van de talen regelen onder meer voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en hun personeel, alsmede de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen, bij decreten die overeenkomstig artikel 59bis, § 4, tweede lid, van de Grondwet kracht van wet hebben respectievelijk in het Nederlandse taalgebied en in het Franse taalgebied, uitgezonderd wat betreft :

- de gemeenten of groepen van gemeenten palend aan een ander taalgebied en waar de wet het gebruik van een andere taal dan die van het gebied waarin zij gelegen zijn, voorschrijft of toelaat;
- de diensten waarvan de werkkring verder reikt dan het taalgebied waarin zij gevestigd zijn;
- de door de wet aangewezen nationale en internationale instellingen waarvan de werking gemeen is aan meer dan één gemeenschap, geschonden door :

1) het decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen, uitgevaardigd door de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap, voor zover dit bepaalt in artikel 1 dat het van toepassing is op de natuurlijke personen en rechtspersonen die een exploitatiezetel in het Nederlandse taalgebied hebben of die personeel in het Nederlandse taalgebied tewerkstellen, zodat het decreet onder meer van toepassing is op een rechtspersoon die personeel in het Nederlandse taalgebied tewerkstelt, ofschoon hij geen exploitatiezetel in het Nederlandse taalgebied heeft;

2) het decreet van 30 juni 1982 inzake de bescherming van de vrijheid van het taalgebruik van de Franse taal in de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en hun personeel, alsook van akten en documenten van ondernemingen opgelegd door de wet en de reglementen, uitgevaardigd door de Raad van de Franse Gemeenschap, voor zover dit bepaalt in artikel 1 dat het toepasselijk is op fysische en morele personen die hun sociale zetel of een uitbatingszetel hebben in het Franstalig gewest of die er gehuisvest zijn, of die personeel in het Franstalig gewest in dienst hebben of gebruiken, of werkers die zich in het Frans uitdrukken, zodat het decreet onder meer eveneens van toepassing is op een morele persoon die personeel in het Nederlandse taalgebied tewerkstelt, ofschoon hij geen uitbatingszetel in het Nederlandse taalgebied, doch enkel in het Franstalig gewest heeft."

II. DE RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

De prejudiciële vraag is bij het Hof aanhangig gemaakt door indiening van een expeditie van voormelde verwijzingbeslissing, ter griffie ontvangen op 16 december 1985, conform artikel 16 van de wet van 28 juni 1983 houdende de inrichting, de bevoegdheid en de werking van het Arbitragehof.

Bij beschikking van 16 december 1985 heeft de voorzitter in functie de leden van de zetel van het Hof aangewezen conform de artikelen 46, § 1, 48 en 49 van de organieke wet van 28 juni 1983.

Het bij artikel 58 van deze organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 20 februari 1986.

Met toepassing van de artikelen 60 en 113 van dezelfde organieke wet zijn de kennisgevingen gedaan bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 20 februari en 7 maart 1986 en aan de geadresseerden bezorgd op 21 februari en 10 maart 1986.

De Vlaamse Executieve heeft op 19 maart 1986 een memorie ingediend.

Bij beschikking van 28 mei 1986 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest dient te worden gewezen, verlengd tot 16 december 1986.

Bij beschikking van 18 november 1986 heeft het Hof beslist dat de zaak in staat is en de dag van de terechtzitting bepaald op 9 december 1986.

Van deze beschikking is aan de partijen kennis gegeven en van de dag van de terechtzitting zijn hun advocaten in kennis gesteld bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 18 en 21 november 1986 en aan de geadresseerden bezorgd op 20 en 24 november 1986.

Ter terechtzitting van 9 december 1986 :

- is verschenen :

Mr. P. VAN ORSHOVEN, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Vlaamse Executieve, Jozef II-straat 30, 1040 Brussel;

- hebben de heren rechters K. BLANCKAERT en J. SAROT verslag uitgebracht;

- is Mr. P. VAN ORSHOVEN gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 52 en volgende van de organieke wet van 28 juni 1983, die betrekkingen hebben op het gebruik van de talen voor het Arbitragehof.

III. IN RECHTE

Bij arrest van 30 januari 1986, gewezen in de zaak met rolnummer 24, heeft het Hof de woorden "of die personeel in het Nederlandse taalgebied tewerkstellen" vernietigd in artikel 1 van het decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen.

Tevens heeft het Hof, bij arrest van 30 januari 1986, gewezen in de zaak met rolnummer 8, de woorden "of werkers die zich in het Frans uitdrukken" en, bij arrest van 18 november 1986, gewezen in de zaak met rolnummer 30, de woorden "hun sociale zetel of", "of die er gehuisvest zijn" en "of die personeel in het Franstalig gewest in dienst hebben of gebruiken" vernietigd in artikel 1 van het decreet van 30 juni 1982 inzake de bescherming van de vrijheid van het taalgebruik van de Franse taal in de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en hun personeel, alsook van akten en documenten van ondernemingen opgelegd door de wet en de reglementen.

Krachtens artikel 7, § 1, van de organieke wet van 28 juni 1983 hebben de door het Hof gewezen vernietigingsarresten een absoluut gezag van gewijsde vanaf hun bekendmaking in het Belgisch Staatsblad. Bovendien heeft de vernietiging terugwerkende kracht, wat inhoudt, dat de vernietigde norm of het vernietigde gedeelte van de norm geacht moet worden nooit te hebben bestaan.

Uit die vernietigingsarresten volgt dat, met voorbehoud wat betreft de uitzonderingen bepaald bij artikel 59bis, § 4, tweede lid, van de Grondwet, het decreet van 19 juli 1973 toepasselijk is op de natuurlijke en rechtspersonen die een exploitatiezetel in het Nederlandse taalgebied hebben en dat, met hetzelfde voorbehoud, het decreet van 30 juni 1982 toepasselijk is op de natuurlijke en rechtspersonen die een exploitatiezetel hebben in het Franse taalgebied.

De vernietiging van de criteria die ten grondslag lagen aan de prejudiciële vraag betreffende de twee decreten, heeft tot gevolg dat het bevoegdheidsprobleem, zoals het in concreto rees, zich niet meer voordoet.

OM DIE REDENEN,

HET HOF,

stelt vast dat de prejudiciële vraag zonder voorwerp is geworden.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 55 van de organieke wet van 28 juni 1983, op de openbare terechtzitting van 16 december 1986.

De griffier,
Lucien POTOMS

De voorzitter,
Jan DELVA